

FORSKNINGSBIBLIOTEKERNE FÅR TRAVLT, HVIS DEN NATIONALE OPEN ACCESS STRATEGI SKAL LYKKES

Med nedsættelsen af en national styregruppe for Open Access (OA) ser der endelig ud til at ske noget på den front i Danmark. Uddannelses og Forskningsministeriet har, efter at have anbefalinger liggende i skuffen i flere år, nu endelig meldt en national strategi ud. Målet er 80% grøn OA i 2017 og 100% grøn OA i 2022 – en ganske ambitiøs og modig udmelding, der fordrer en tilsvarende ambitiøs indsats fra bibliotekernes side.

AF ANNE SANDFÆR, FUNKTIONSLÉDER,
ROSKILDE UNIVERSITETSBIBLIOTEK, ASAND@RUC.DK,

OG KAREN SOFIE HYTTÉBALLE IBÁNEZ, CAND.SCIENT.BIBL.
ROSKILDE UNIVERSITETSBIBLIOTEK, KSHI@RUC.DK

Der er ingen tvivl om, at den nationale strategi får betydning for universiteter, forskningsinstitutioner, professionshøjskoler mm., men hvordan vi vælger at løfte opgaven, er endnu et åbent spørgsmål. Strategiens målsætninger skal implementeres lokalt, både i form af kommunikation og formidling, men i høj grad også i form af at kunne tilbyde de services, som bedst muligt understøtter den nationale strategis målsætninger.

og formidling af best practice. Derudover har sekretariatet til opgave at orientere sig og formidle om Open Access aktiviteter og tiltag på nationalt og internationalt plan. I denne opgave ligger også sekretariatsbetjening af OA-netværket, som er en fortsættelse af det tidligere DEFF støttede Dansk Open Access Netværk (DOAN).

OPEN ACCESS

OA sekretariatet

I april i år blev det toårige DEFF projekt ”Forskningsdokumentation og kommunikation” søsat. Et af elementerne i projektet er etableringen af et OA-sekretariat, der skal understøtte netværksaktiviteter i de danske fag- og forskningsbiblioteker. OA-sekretariatet er i projektperioden placeret på Roskilde Universitetsbibliotek og har som primær opgave at koordinere og støtte bibliotekernes indsats omkring Open Access på tværs af institutionerne, og understøtte en aktiv erfaringsudveksling

OA-netværket har i fælleskab defineret sit primære formål som; at skabe et forum for samarbejde og videndeling, der ruster netværkets deltagere til at møde de krav, som stilles i arbejdet med implementering af Open Access lokalt på institutionerne. Medlemmerne bidrager med viden, engagement, erfaring, ideer og forskellige indfaldsvinkler, hvilket sørger for nuancerede perspektiver i arbejdet med OA. Den voksende interesse for et OA-netværk vidner om, at der til stadighed er et behov for et forum af denne type og at arbejdet med OA er komplekst og uden nemme løsninger.

Fokuseret indsats

Netop kompleksiteten og de mange forskellige problemstillinger, der kendetegner arbejdet med OA, har ført til, at der i netværksregi er mulighed for at dele erfaringer i mindre netværksgrupper. Alt efter interesse og institutionelt fokus, kan netværksmedlemmerne i fællesskab med kollegaer fra andre institutioner styrke deres kompetencer og udnytte mulighederne for erfarings- og vidensudveksling, inden for forskellige aspekter af OA. De områder, der har været interesse og behov for at fokusere på, ligger inden for henholdsvis infrastruktur, forskningsbevillinger, økonomi & aftaler samt samarbejde med forskeren.

Nye muligheder?

Bæredygtigheden af disse grupper afhænger af, at indsatsen opfylder et behov nationalt og lokalt. Behovet er til stede. Bibliotekerne står over for en OA-strategi med ambitiøse målsætninger, der kræver samarbejde og velvilje de involverede parter imellem. Lokalt bliver der et stort arbejde med at fortælle den gode historie, skabe den nødvendige infrastruktur, dokumentere og underbygge argumenterne for OA publicering, indgå bæredygtige licensaftaler og ikke mindst tage initiativ til- eller udbygge samarbejdsrelationer til de institutioner, hvis forskning er omdrejningspunktet for OA strategien. For hvor OA ofte er blevet opfattet som et område bibliotekerne tog sig af, kræver det nu den forestående opgave taget i betragtning, at institutionerne i langt højere grad tager ansvar og kommer på banen.

Lanceringen af OA strategien er en unik mulighed for bibliotekerne for at gribe mulighederne og markere sig, som en kompetent samarbejdspartner, når målsætningerne skal realiseres og ikke blot blive ved de gode hensigter. 🌟

OPEN ACCESS

- ★ Open Access = umiddelbar, online og gratis adgang til forskningsresultater uden (de normale) restriktioner for slutbrugeren.
- ★ Den 24. juni præsenterede uddannelses- og forskningsminister Sofie Carsten Nielsen Danmarks Nationale Strategi for Open Access og annoncerede samtidigt en ambitiøs målsætning om at:
 - ★ Der i 2017 skal være Open Access til 80% af de publikationer som blev publiceret i 2016 Og i 2022 skal der være Open Access til 100% af de publikationer, som blev publiceret i 2021.
 - ★ Lige nu sidder Den Nationale Styregruppe for Open Access og arbejder på en implementeringsplan, som skal sikre at målsætningerne kan nås. Deres arbejde skal være færdig i januar 2015.
- ★ Link
<http://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2014/alle-skal-have-gratis-adgang-til-forskningsresultater>